

نخستین کنفرانس ملی کنکاش های علوم انسانی در مدیریت، کارآفرینی، اقتصاد و حسابداری

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۳/۱۱

تحلیل عوامل موثر بر محافظه کاری شرطی در ایران

میترا زابلی پيله رود^a

کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل، اردبیل، ایران ۱

چکیده: هدف این تحلیل عوامل موثر بر محافظه کاری شرطی در ایران می باشد. نمونه مورد مطالعه شامل ۱۳۱ شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. قلمرو زمانی تحقیق شامل یک دوره پنج ساله بر اساس صورتهای مالی سال های ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۷ شرکت های مورد مطالعه است. در این پژوهش متغیرهای تاثیرگذار بر محافظه کاری شرطی، بیش اعتمادی مدیران، ریسک اطلاعاتی، اندازه شرکت، سن شرکت، رشد شرکت، ساختار دارایی ها، نسبت ارزش بازار شرکت به ارزش دفتری، نسبت جاری و اهرم مالی در نظر گرفته شده است. در این تحقیق از نرم افزار Excel، برای محاسبات متغیرها و از نرم افزار Eviews برای تحلیل و برآورد مدل ها و آزمون فرضیه های تحقیق بهره گرفته شده است. پژوهش شامل نه فرضیه می باشد که برای آزمون فرضیه های تحقیق از رگرسیون چند متغیره استفاده شده است. در کل نتایج آزمون فرضیه های پژوهش نشان داد بیش اعتمادی مدیران، ریسک اطلاعاتی و اندازه شرکت تأثیر معکوس و معنادار بر محافظه کاری شرطی و سن شرکت، ساختار دارایی ها، نسبت جاری و اهرم مالی تأثیر مستقیم و معنادار بر محافظه کاری شرطی دارند. همچنین رشد شرکت و نسبت ارزش بازار به دفتری تأثیر معناداری بر محافظه کاری شرطی ندارند.

کلمات کلیدی: محافظه کاری شرطی، بیش اعتمادی مدیران، ریسک اطلاعاتی، اندازه شرکت، سن شرکت، رشد شرکت، ساختار دارایی ها، نسبت ارزش بازار شرکت به ارزش دفتری، نسبت جاری و اهرم مالی.

۱. مقدمه

محافظه کاری در حسابداری سابقه تاریخی دارد. محافظه کاری در حسابداری به عنوان عدم تقارن زمانی در شناسایی اخبار خوب در مقابل اخبار بد، در صورت های مالی تفسیر شده است. در کشور ما، کمیته ی فنی سازمان حسابرسی در مفاهیم نظری گزارشگری مالی محافظه کاری را با لفظ احتیاط، به رسمیت می شناسد و آن را به عنوان یکی از اجزای خصوصیات کیفی قابل اتکا بودن معرفی می کند. مدیران با توجه به انگیزه های گوناگون درصدد شناسایی سریع تر سودها و به تأخیر انداختن زیان ها هستند. زیرا با این کار می توانند میزان پاداش هایی که به آن ها تعلق می گیرد را افزایش داده و در نتیجه ثروتشان را بالا ببرند. برای مثال ممکن است از طریق منظور نمودن هزینه های یک دوره به عنوان دارایی که باعث کاهش هزینه ها و گزارش سود بیشتر در صورت های مالی شوند. محافظه کاری^۲ محدودیتی است که توانایی و تمایل این رفتار فرصت طلبانه را از مدیران گرفته و باعث افزایش کیفیت اطلاعات مالی می گردد. محافظه کاری در حسابداری به عنوان عدم تقارن زمانی در شناسایی اخبار خوب در مقابل اخبار بد، در صورت های مالی تفسیر شده است، هم چنین باسو^۳ (۱۹۹۷) محافظه کاری را اینگونه تعریف نموده است که تمایل حسابداران برای کسب درجه بالاتری از تأیید پذیری به منظور شناسایی اخبار خوب به عنوان سود نسبت به شناسایی اخبار بد به عنوان زیان (باسو، ۱۹۹۷).

محافظه کاری حسابداری یکی از با اهمیت ترین اهداف گزارشگری مالی را ارائه می نماید (باسو ۱۹۹۷)، بال^۴ (۲۰۰۵) و واتس^۵ (۲۰۰۳)، که باعث کاهش هزینه قراردادها می گردد هر چند که شواهد کمتری از چگونگی و نحوه تاثیر محافظه کاری حسابداری بر تصمیمات عملیاتی و سرمایه گذاری مدیران وجود

+++++
² conservatism

³ Basu

⁴ Ball